

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το νομοσχέδιο

«Ο περί Αποβλήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, πρόεδρος

Μαρίνα Νικολάου

Νίκος Κέττηρος

Χρίστος Ορφανίδης

Πρόδρομος Αλαμπρίτης

Χρυσάνθος Σαββίδης

Σάβια Ορφανίδου

Λίνος Παπαγιάννης

Αντρέας Καυκαλιάς

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ της 1^{ης} και της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2021. Σημειώνεται ότι η εξέταση του προτεινόμενου σχεδίου νόμου άρχισε από την επιτροπή της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου, η οποία το εξέτασε σε επτά συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ της 13^{ης} Ιανουαρίου και της 7^{ης} Απριλίου 2021. Ωστόσο, η επιτροπή, επειδή δεν είχε ολοκληρώσει τη μελέτη του εν λόγω νομοσχεδίου πριν από τη λήξη της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου, αποφάσισε να μεταθέσει τη συνέχιση της εξέτασής του στη νέα επιτροπή, με την έναρξη των εργασιών της νέας βουλευτικής περιόδου.

Στο πλαίσιο των πιο πάνω συνεδριάσεων κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Περιβάλλοντος του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων του ίδιου υπουργείου, της Διεύθυνσης Ελέγχου του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γραφείου Επιτρόπου Περιβάλλοντος, του Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, ο κοινοτάρχης Πεδουλά, καθώς και εκπρόσωποι των εργοδοτικών

οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria), του Οργανισμού Ανακύκλωσης Κύπρου (ΟΑΚ) και του Συνδέσμου Βιομηχάνων Ανακύκλωσης Κύπρου.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθησαν επίσης τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν και κ. Μιχάλης Γιακουμή.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Αποβλήτων Νόμου, ώστε να καθοριστεί η υποχρέωση των αρχών τοπικής διοίκησης για ορθολογική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων, να θεσπιστούν αδικήματα σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που αφορούν τα δημοτικά απόβλητα, να θεσπιστεί η δυνατότητα εξώδικης ρύθμισης αυτών, καθώς και να δοθεί η απαραίτητη εξουσιοδότηση για έκδοση κανονισμών που να προβλέπουν ειδικότερες ρυθμίσεις αναφορικά με το σύστημα «Πληρώνω Όσο Πετώ».

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Εισαγωγή του όρου «δημοτικά απόβλητα» και του ορισμού αυτού.
2. Θέσπιση της υποχρέωσης των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης για ορθολογική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων και για ορισμό επιθεωρητών για σκοπούς ελέγχου των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τους εκδιδόμενους δυνάμει του βασικού νόμου κανονισμούς.
3. Θέσπιση ποινικών αδικημάτων, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που αφορούν τα δημοτικά απόβλητα, καθώς και της δυνατότητας εξώδικης ρύθμισης αυτών.

4. Παροχή της δυνατότητας στο Υπουργικό Συμβούλιο για έκδοση κανονισμών για τη ρύθμιση της διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου τόσο από την επιτροπή της προηγούμενης βουλευτικής περιόδου όσο και από την επιτροπή της παρούσας βουλευτικής περιόδου εκφράστηκαν από μέλη αυτών και από εκπροσώπους εμπλεκόμενων φορέων επιφυλάξεις σε επιμέρους πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος επανεξέτασε τις θέσεις της επιτροπής και των εμπλεκόμενων φορέων και προέβη διαδοχικά σε δύο αναθεωρήσεις του κειμένου του νομοσχεδίου, το οποίο έθεσε ενώπιον της επιτροπής προς αντικατάσταση του αρχικώς κατατεθέντος με επιστολές του, ημερομηνίας 1^{ης} Μαρτίου 2021 και 6^{ης} Σεπτεμβρίου 2021, αντίστοιχα, για συνέχιση και ολοκλήρωση της συζήτησης επί του τελευταίου αναθεωρημένου κειμένου. Σημειώνεται ότι η αντικατάσταση του νομοσχεδίου έγινε κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης από το Υπουργικό Συμβούλιο στην απόφαση αυτού, ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 2020.

Οι κυριότερες πρόνοιες που περιλαμβάνονται στο αναθεωρημένο νομοσχέδιο και διαφοροποιούνται σε σχέση με το αρχικώς κατατεθέν νομοσχέδιο είναι οι ακόλουθες:

1. Στη βάση σχετικής επιστολής της Επιτροπής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ημερομηνίας 20 Ιανουαρίου 2021, εισήχθη ρητή αναφορά στη δυνατότητα των επιθεωρητών, ως έσχατο μέτρο, να ελέγχουν το περιεχόμενο των κάδων ή των σακουλιών αποκλειστικά για σκοπούς ταυτοποίησης των παραγωγών και/ή των κατόχων των δημοτικών αποβλήτων που δε συμμορφώνονται με τις διατάξεις του βασικού νόμου, τηρουμένων των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/679 και του περί Προστασίας των Φυσικών

Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμου.

2. Προστέθηκαν πρόνοιες που απαγορεύουν στους κατόχους δημοτικών αποβλήτων από εμπορικές δραστηριότητες, βιομηχανίες και ιδρύματα να παραδίδουν τα μεικτά δημοτικά απόβλητα αυτών σε αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων ή σε κατόχους πιστοποιητικών καταχώρισης για συλλογή και/ή μεταφορά αυτών χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση έγκρισης από την οικεία αρχή τοπικής διοίκησης. Με την εισήγηση αυτή θα αποφεύγονται φαινόμενα κατά τα οποία εμπορικά υποστατικά θα προβαίνουν σε δικές τους συμφωνίες για τη συλλογή των μεικτών δημοτικών τους αποβλήτων, γεγονός που θα οδηγήσει σε πρακτικά προβλήματα εφαρμογής του συστήματος «Πληρώνω Όσο Πετώ».
3. Αναθεωρήθηκαν για σκοπούς βελτίωσης οι πρόνοιες που αφορούν την εξώδικη ρύθμιση των αδικημάτων για παράβαση των προνοιών των κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της παραγράφου (ζ) του εδαφίου (2) του άρθρου 54, ως αυτή προστίθεται με το υπό εξέταση νομοσχέδιο.
4. Αναφορικά με το θέμα της τιμολόγησης για την παροχή υπηρεσιών συλλογής και διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων, για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής σχετικά με τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και για τη ρύθμιση ιδιαίτερων περιπτώσεων όπως είναι αυτές των απομακρυσμένων περιοχών και/ή των τουριστικών περιοχών, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος εξέφρασε την άποψη ότι τα εν λόγω ζητήματα πρέπει να τύχουν χειρισμού μέσω των διατάξεων του περί Δήμων Νόμου και/ή του περί Κοινοτήτων Νόμου. Συναφώς, αναθεωρήθηκαν οι σχετικές προτεινόμενες διατάξεις, ώστε να γίνεται ρητή παραπομπή στους εν λόγω νόμους ως προς τη ρύθμιση της εφαρμογής των ειδικών μειωμένων χρεώσεων σε συγκεκριμένες κατηγορίες

προσώπων και ως προς τον καθορισμό του μέγιστου ετήσιου πάγιου τέλους που επιβάλλεται για τη συλλογή και τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων. Ωστόσο, όσον αφορά τον προβληματισμό ως προς τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν ορισμένες αρχές τοπικής διοίκησης, εισήχθη πρόνοια, ώστε οι κανονισμοί που θα εκδοθούν δυνάμει της παραγράφου (ζ) του εδαφίου (2) του άρθρου 54 να προβλέπουν ότι, εάν ο μέσος όρος του συνολικού ετήσιου τέλους που θα επιβάλλεται ανά υποστατικό σε μία αρχή τοπικής διοίκησης θα υπερβαίνει το ποσοστό που θα καθορίζουν οι εν λόγω κανονισμοί επί του συνολικού ετήσιου τέλους που θα επιβάλλεται ανά υποστατικό παγκύπρια, η αρμόδια αρχή θα υποχρεούται να συνδράμει την εν λόγω αρχή τοπικής διοίκησης με όποιο τρόπο κρίνει η ίδια αναγκαίο ανά περίπτωση.

Σημειώνεται ότι με επιστολή του, ημερομηνίας 27 Αυγούστου 2021, το Υπουργείο Οικονομικών ενημέρωσε την επιτροπή ότι τόσο η ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο όσο και η έγκριση των κανονισμών που θα εκδοθούν δυνάμει αυτού για ρύθμιση των επιμέρους ζητημάτων διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων από τις αρχές τοπικής διοίκησης αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση για τη συγχρηματοδότηση έργων στον τομέα των στερεών αποβλήτων από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2014-2020 και ως εκ τούτου επείγει η προώθησή τους. Πρόσθετα διευκρινίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέστησε σαφές ότι η μη εκπλήρωση των πιο πάνω δυνατών να οδηγήσει τόσο σε αναστολή των πληρωμών στα συγχρηματοδοτούμενα έργα της περιόδου 2014-2020, όσο και σε καθυστέρηση της έγκρισης του νέου συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος Πολιτικής Συνοχής «ΘΑΛΕΙΑ 2021-2027».

Ακολούθως, στο στάδιο της τοποθέτησης, μέλη της επιτροπής εξέφρασαν επιφυλάξεις ως προς τη δυνατότητα που παρέχεται στον επιθεωρητή να καθορίζει με

την ειδοποίηση συμμόρφωσης το χρονικό διάστημα εντός του οποίου απαιτείται η συμμόρφωση από τον αποδέκτη αυτής. Συναφώς, η επιτροπή με πλειοψηφία των μελών της αποφάσισε όπως τροποποιήσει τη σχετική πρόνοια του νομοσχεδίου, ώστε να αναφέρεται ρητά σε αυτό ότι πρόσωπο στο οποίο επιδόθηκε ειδοποίηση συμμόρφωσης οφείλει να συμμορφωθεί με αυτή εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την κοινοποίηση της εν λόγω ειδοποίησης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

19 Οκτωβρίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.061.219-2020
ΑΒ/ΑΦ/ΣΠ/ΕΧ